

Ecologisch werkprotocol Zwolle Spoort n.a.v. weghalen afvoerleiding buitendijks

Aveco de Bondt BV

Podium 9, 3826 PA Amersfoort

Postbus 2674, 3800 GE Amersfoort

T +31 88 18 66 010

www.avecodebondt.nl

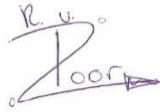
Ecologisch werkprotocol

project Zwolle Spoort
projectnummer 182147
projectverantwoordelijke D. Boonstra, MSc.

datum 16 juli 2020
referentie 182147_R_DBA1_0145

opdrachtgever Zwaluw Zwolse Alliantie
postadres Korenmolenlaan 2, 3447 GG Woerden
contactpersoon M. van den Brink

status Definitief
versie 05
auteur D. Boonstra, MSc.

paraaf
gecontroleerd R. van Toor, MSc.

Inhoudsopgave

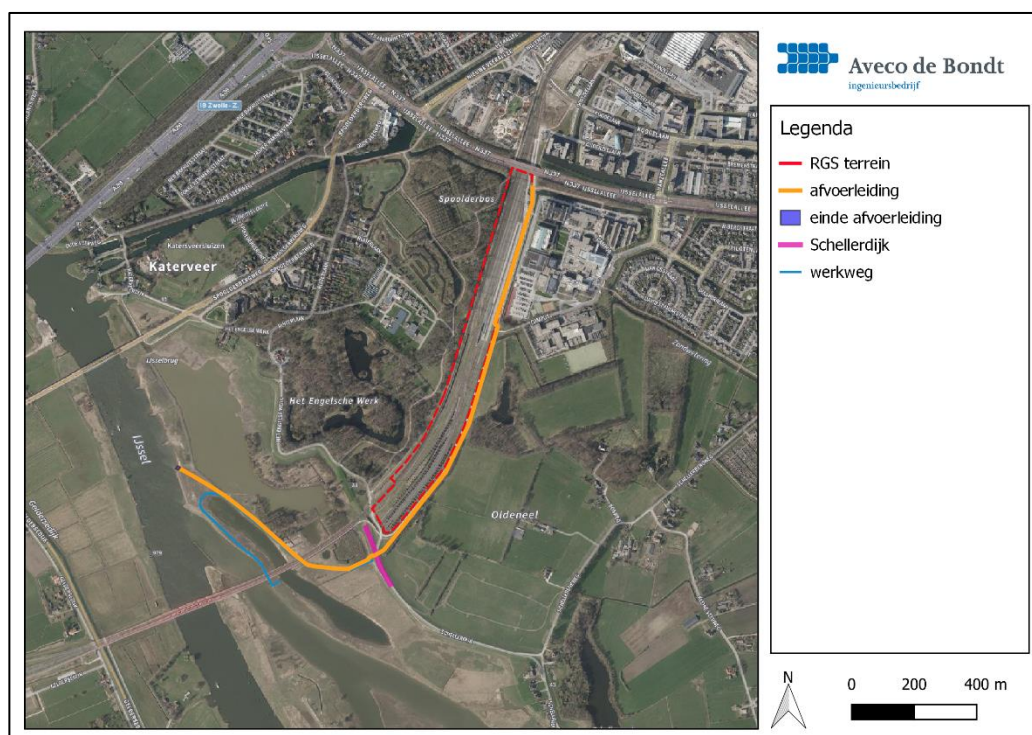
1	Inleiding	3
1.1	Projectbeschrijving	3
1.2	Leeswijzer	3
2	Projectgebied en werkzaamheden	5
2.1	Projectgebied	5
2.2	Aanwezige natuurwaarden	6
2.2.1	Kwetsbare periode aanwezige natuurwaarden	8
2.3	Werkzaamheden	8
3	Algemene voorwaarden	9
3.1	Incidenten & calamiteiten	9
3.2	Aanwezigheid ecologisch werkprotocol op het werk	9
3.3	Bijhouden logboek	9
3.5	Ecologische begeleiding	10
3.6	Verantwoordelijken in uitvoering	10
4	Soort-specifieke maatregelen	11
4.1	Vrijgave	11
4.2	Werkzaamheden in één richting uitvoeren	11
4.3	Werken in Natura 2000-gebied	11
4.4	Opstarten	11
4.5	Werkzaamheden gefaseerd uitvoeren	12
4.6	Niet werken in struiken/bosrijke delen	12
	 Bijlagen	
	Bijlage 1 Bronnen	13

1 Inleiding

1.1 Projectbeschrijving

De aannemerscombinatie VolkerRail-Van Hattum en Blankevoort realiseren, in een alliantie met opdrachtgever ProRail, de verdubbeling van het circa 5,5 kilometer spoor tussen Zwolle en Herfte (gemeente Zwolle, provincie Overijssel). Onderdeel van deze werkzaamheden is het duurzaam vernieuwen van het RGS terrein in Zwolle. Hiervoor is een vloeistofdichtfolie onder het nieuwe terrein aangelegd. Om dit vloeistofdichtfolie te realiseren diende het grondwater gedurende de werkzaamheden afgepompt te worden. Hiervoor is een afvoerleiding aangelegd. Deze leiding lag een deel binnendijks, langs het RGS terrein, en een deel buitendijks, door de uiterwaarden van de IJssel. De ligging van de leiding wordt weergegeven in afbeelding 1.

Scheidslijn tussen het binnen- en buitendijkse deel ligt op de Schellerdijk. Het binnendijkse deel van de afvoerleiding is reeds verwijderd. Nu is de aannemerscombinatie ook voornemens de afvoerleiding in het buitendijkse deel te verwijderen. Voorliggend ecologisch werkprotocol is gericht op de te nemen stappen voor het weghalen van het buitendijkse deel van de afvoerleiding.

Afbeelding 1. Ligging afvoerleiding (oranje) ten opzichte van RGS terrein Zwolle (rood omlijnd). Het binnendijkse en buitendijkse deel wordt van elkaar gescheiden door de Schellerdijk (paars). De aanwezige werkweg in de uiterwaarden van de IJssel wordt weergegeven in blauw (Aveco de Bondt, 2020).

1.2 Leeswijzer

Onderhavige ecologisch werkprotocol beschrijft in hoofdstuk 2 het projectgebied en de aanwezige natuurwaarden. In hetzelfde hoofdstuk worden de uit te voeren werkzaamheden besproken. De stappen die doorlopen moeten worden om effecten op beschermde soorten te

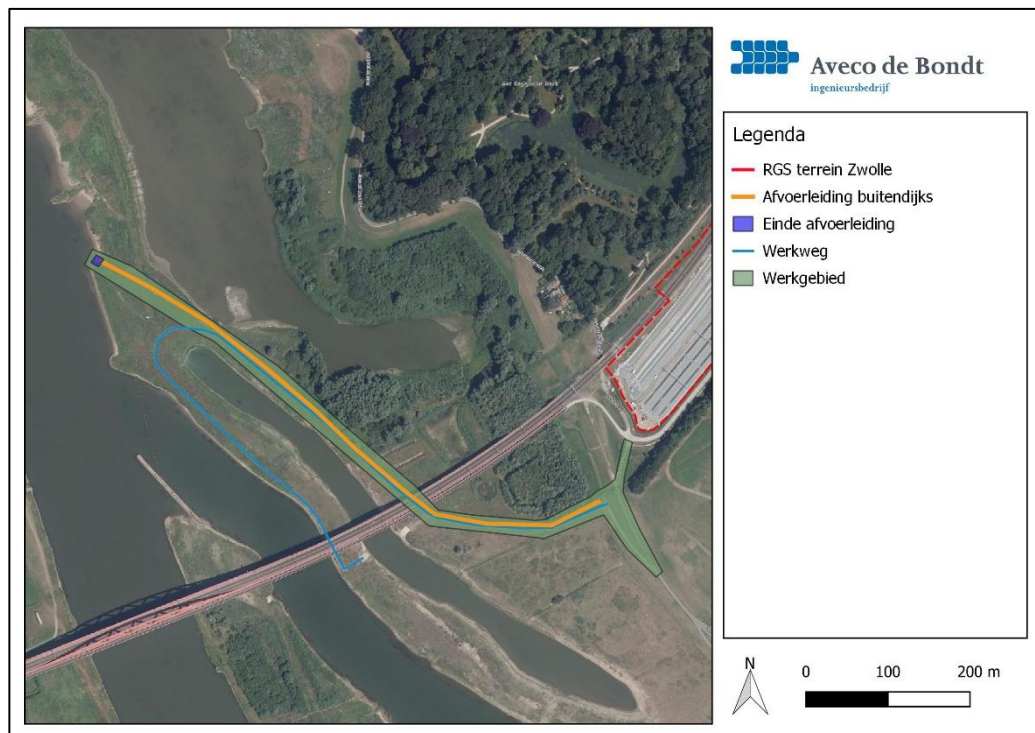
minimaliseren of te voorkomen worden in de daarop volgende hoofdstukken 3 en 4 besproken.
In hoofdstuk 5 is de conclusie opgenomen.

2 Projectgebied en werkzaamheden

2.1 Projectgebied

De afvoerleiding in het buitendijkse deel is in de uiterwaarden van de IJssel gelegen. Het werkterrein in het buitendijkse deel betreft een halfverharde werkweg en de directe omgeving van de aanwezige afvoerleiding. Om de afvoerleiding stabiel te laten liggen zijn op enkele locaties rondom de leiding betonblokken neergelegd. Het einde van de afvoerleiding bestaat uit een ontluchtingspunt. Voor het werkgebied in het buitendijkse deel en het net ten noorden van de dijk gelegen deel worden de in afbeelding 2 aangegeven contouren gehanteerd.

De leiding loopt in het buitendijkse deel door ruigteveld en op enkele locaties direct langs houtige opslag en bosrijke vegetatie. Ter impressie zijn in afbeelding 3 enkele foto's opgenomen van het plangebied ten tijde van de veldinspectie in januari 2020.

Afbeelding 2. Ligging werkgebied buitendijkse deel werkgebied (groen) t.o.v. RGS terrein Zwolle (rood omlind) en afvoerleiding (oranje).

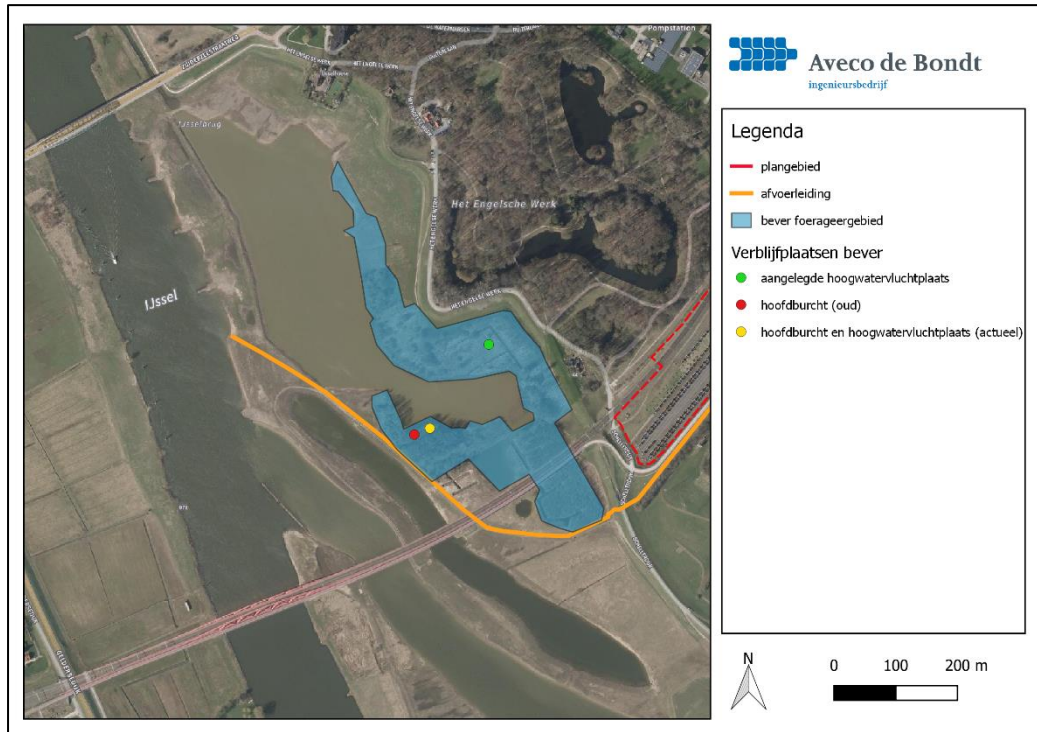

Afbeelding 3. Impressie afvoerleiding buitendijkse deel 6 januari 2020 (Aveco de Bondt, 2020).

2.2 Aanwezige natuurwaarden

In januari 2020 is het werkgebied en de directe omgeving middels een eenmalig locatiebezoek onderzocht op potentie van het werkgebied voor beschermde natuurwaarden (Boonstra, 2020). Uit dit onderzoek is gebleken dat in de directe omgeving en binnen het werkgebied verschillende natuurwaarden aanwezig zijn. Hieronder volgt een opsomming van de uitkomsten van dit onderzoek.

In de directe omgeving zijn diverse sporen van bever aangetroffen, uit eerdere onderzoeken blijkt tevens dat ten noorden van het werkgebied een burcht aanwezig is (Alberts en Van der Sluis, 2016). De verspreiding van bever in de directe omgeving wordt weergegeven in afbeelding 4.

Afbeelding 4. Leefgebiedsfuncties bever (foerageergebied, blauw; burcht rood/geel, hoogwatervluchtplaats, groen) ter hoogte van afvoerleiding buitendijks (oranje) (gebaseerd op Ecogroen, 2016).

De aanwezigheid van rugstreeppad kan in het voorjaar niet worden uitgesloten. Aangezien het gebied in het najaar en de winter grotendeels onder water staat, wordt de aanwezigheid van rugstreeppad ten tijde van de werkzaamheden (najaar/winter 2020) uitgesloten.

In de omgeving van het plangebied (de bosrijke en struikachtige delen) kunnen verblijfplaatsen van kleine marterachtigen en egel aanwezig zijn. Werkzaamheden vinden niet plaats aan de bosrijke en struikachtige delen, waardoor directe aantasting van de soorten wordt uitgesloten. Indirect kan er wel verstoring optreden, door bijv. geluid, als er gewerkt wordt tijdens het kwetsbare voortplantingsseizoen.

Het werkterrein mondt uit in de IJssel. Hier bestaat de oever uit zanderige substraten met ruigtes verder van de oever. Deze oeverzone is geschikt voor beekrombout en rivierrombout. Het weghalen van de afvoerleiding die gelegen is op deze oever is gepland buiten het vliegseizoen van beide soorten (eind april t/m september) waardoor directe negatieve effecten naar aanleiding van de werkzaamheden worden uitgesloten.

De uiterwaarden vormen geschikt broedgebied voor broedvogels zoals grauwe gans en kievit. De bosrijke en struikachtige vegetatie vormen daarnaast geschikt broedgebied voor algemene broedvogels.

2.2.1 Kwetsbare periode aanwezige natuurwaarden

De kwetsbare perioden van de hiervoor besproken aanwezige beschermde soorten worden weergegeven in tabel 1. Door werkzaamheden in het najaar/begin van de winter uit te voeren (grijs gearceerd), wordt buiten de kwetsbare periode van aanwezige natuurwaarden gewerkt en versterking van soorten zo veel mogelijk voorkomen

Tabel 1. Kwetsbare periode per relevante soort(groep).

Soort	Jan	Feb	Maa	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Bever	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Red	Red	Red	Red	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Kleine marterachtigen en egel	Green	Green	Green	Red	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green
Broedvogels	Green	Green	Yellow	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green
Rivierrombout	Green	Green	Green	Green	Green	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green
Beekrombout	Green	Green	Green	Green	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green
Red	Kwetsbare periode, werkzaamheden niet uitvoeren											
Yellow	Kwetsbare periode, werkzaamheden alléén uitvoeren met maatregelen											
Green	Werkzaamheden kunnen plaatsvinden											

2.3 Werkzaamheden

Eind januari 2020 zijn de werkzaamheden t.b.v. de aanleg van de folie, waarvoor het wegpompen van het grondwater noodzakelijk is, afgerond. Om die reden zal de afvoerleiding opgeruimd worden.

Voor het opruimen van de afvoerleiding wordt een bandenkraan gebruikt. De leiding wordt afgevoerd met behulp van een vrachtwagen. De vrachtwagen wordt geladen door de bandenkraan of de eigen kraan van de vrachtwagen. De afvoerleiding wordt grotendeels bereikt door gebruik te maken van de aanwezige werkweg met graskeien. Om het laatste stuk van de leiding (het afvoerpunt in de IJssel), te bereiken worden rijplaten neergelegd.

Uitgangspunt is dat de werkzaamheden t.b.v. het demonteren van de leiding in het buitendijkse deel 1 week duren. Uitvoering is gepland vanaf de eerste week van oktober 2020 (week 41).

De werkzaamheden zijn afhankelijk van de waterstand van de IJssel. Bij te hoog water kan de leiding niet worden bereikt. Indien dit het geval is ten tijde van de geplande uitvoering, dient in overleg met een ecooloog gekeken te worden naar een ander moment van uitvoering. Dit dient afgestemd te worden op de kwetsbare periode van aanwezige natuurwaarden (zie tabel 1).

3 Algemene voorwaarden

3.1 Incidenten & calamiteiten

Als incidenten (zoals het aantreffen van beschermde diersoorten) of calamiteiten (zoals doden en/of verwonden van dieren) op het gebied van flora en fauna optreden, dan wordt door de uitvoerder direct contact opgenomen met de ecooloog Dieuwertje Boonstra: **06 22 71 73 20**.

In afwezigheid van deze ecooloog kan contact worden opgenomen met Christine Wortmann: **06 46 13 95 18** of contact worden gezocht met ecologen van de vakgroep ecologie via het algemene nummer van Aveco de Bondt: **088 18 66 010**. Bij de melding worden alle relevante gegevens meegestuurd, zoals de locatie van het incident en de inhoud van het incident.

In het geval van een calamiteit dienen werkzaamheden direct gestopt te worden totdat samen met een ter zake¹ kundige vervolgstappen zijn bepaald.

Incidenten en/of calamiteiten op het gebied van flora en fauna dienen tevens te worden gemeld bij het bevoegd gezag (RVO/LNV). De opdrachtgever is verantwoordelijk voor deze melding.

3.2 Aanwezigheid ecologisch werkprotocol op het werk

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is altijd een kopie van dit ecologische werkprotocol op het werk aanwezig en wordt op eerste verzoek van daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren aan hen getoond. Het is noodzakelijk dat een ieder die werkzaam is binnen het werkterrein op de hoogte is van de inhoud van voorliggend protocol.

3.3 Bijhouden logboek

Uitvoerders zijn verantwoordelijk voor het bijhouden van een logboek van de werkzaamheden. Hierin dienen starttijd, eindtijd en locatie van de werkzaamheden per dag bijgehouden te worden. In het geval van incidenten of anderzijds noodzakelijk worden tevens foto's opgenomen in het logboek. Dit logboek dient te worden gedeeld met de opdrachtgever en te allen tijde inzichtelijk te zijn als bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren hier om vragen.

3.4 Werken buiten de kwetsbare periode

Werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van mogelijk aanwezige soorten beschermde fauna – najaar 2020 (tabel 1, grijs gearceerd). Uitgangspunt is dat de werkzaamheden plaatsvinden begin oktober 2020. Als de werkzaamheden op een ander moment worden uitgevoerd, dient voorliggend werkprotocol te worden herzien en maatregelen te worden aangevuld of aangepast. Dit dient in afstemming te gebeuren met een ecooloog.

¹ Onder een ecologisch deskundige wordt in het algemeen een persoon verstaan, die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft.

3.5 Ecologische begeleiding

Werkzaamheden dienen onder begeleiding van een ecooloog/ter zake kundige te worden opgestart. Hierbij wordt tevens een start uitleg gegeven over de inhoud van voorliggend werkprotocol. In overleg met de ecooloog wordt bepaald of begeleiding gedurende de gehele duur van de werkzaamheden noodzakelijk is.

De ecooloog heeft in het geval van een incident en/of calamiteit op het gebied van flora en fauna het recht de werkzaamheden (tijdelijk) stil te leggen. Werkzaamheden worden vervolgens in overleg met de opdrachtgever weer opgestart.

3.6 Verantwoordelijken in uitvoering

Verantwoordelijke voor uitvoering is Jan Wolf, van Van Kessel bv (onder-aanneming van Noordersport v.o.f., te bereiken op 06 11 00 85 18).

4 Soort-specifieke maatregelen

Binnen het werkterrein en in de directe omgeving zijn beschermde diersoorten aanwezig. Om verstoring van soorten te voorkomen, dienen de volgende soortspecifieke maatregelen genomen te worden. Daarbij is tevens rekening gehouden met de maatregelen voor overige in de omgeving aanwezige fauna.

4.1 Vrijgave

Maximaal 5 dagen voorafgaand aan de start van de werkzaamheden, dient een ecologische vrijgave te worden opgesteld door een ter zake kundige. Hierbij wordt gekeken of er binnen het werkterrein en in de directe omgeving beschermde natuurwaarden aanwezig zijn waarop de werkzaamheden effect kunnen hebben. Als broedvogels afwezig zijn of verstoring niet aan de orde is en overige natuurwaarden niet worden aangetroffen wordt een vrijgave opgesteld. Na ontvangst van de vrijgave mogen werkzaamheden (met in acht neming van voorliggend werkprotocol) starten.

4.2 Werkzaamheden in één richting uitvoeren

Werkzaamheden dienen in één richting te worden uitgevoerd, zodat dieren altijd in één richting kunnen uitwijken naar verstoringvrij-gebied.

Startlocatie voor het buitendijkse deel is het eindpunt van de afvoerleiding bij de IJssel, waarbij richting de Schellerdijk wordt gewerkt.

4.3 Werken in Natura 2000-gebied

De werkzaamheden in het buitendijkse deel worden uitgevoerd in Natura-2000 gebied Rijntakken. Om verstoring in dit gebied op aanwezige flora en fauna zo minimaal mogelijk te houden, dienen enkele maatregelen in acht genomen te worden. Deze maatregelen zijn afgestemd op de bever (BIJ12, 2017):

- Het gebied mag enkel betreden worden daar waar noodzakelijk voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Hierbij dient de half-verharde werkweg als rijroute gebruikt te worden.
- Alleen in het westelijk deel mag gebruik worden gemaakt van rijplaten om het einde van de afvoerleiding te bereiken (zie afbeelding 5).
- Om verstoring van aanwezige fauna te minimaliseren mag materieel niet onnodig stationair draaien.
- Werkzaamheden mogen enkel uitgevoerd worden tussen één uur na zonsopkomst en één uur voor zonsondergang.

4.4 Opstarten

Werkzaamheden binnen het Natura 2000 gebied Rijntakken dienen rustig opgestart te worden. Dit houdt in dat het geluidsniveau gedurende minimaal 5 minuten rustig dient toe te nemen (opstarten machines e.d.) en werkzaamheden met hard geluid, zoals het inladen van de leiding, niet direct na opstarten van de werkzaamheden mogen plaatsvinden.

n.b. Ook na eventuele koffiepauzes en lunchpauzes dienen de werkzaamheden rustig op te starten.

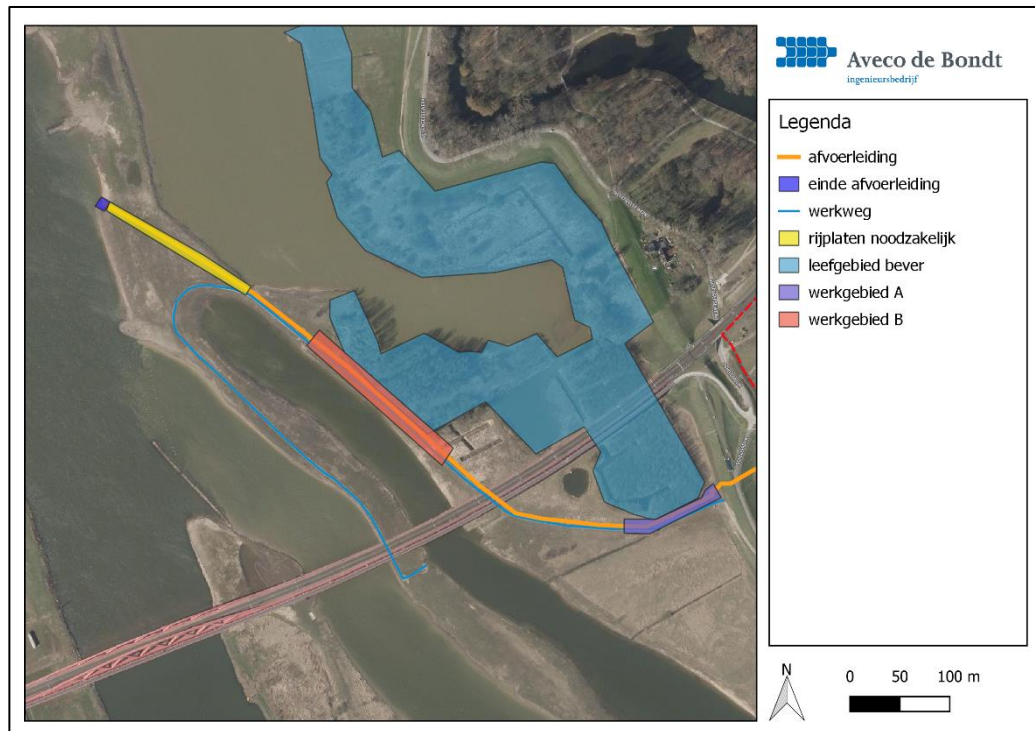
Deze maatregel zorgt er voor dat dieren op eigen kracht kunnen vluchten naar hun onderkomen.

4.5 Werkzaamheden gefaseerd uitvoeren

Werkzaamheden mogen niet gelijktijdig over het gehele werkterrein plaatsvinden. Daarbij gelden specifieke maatregelen voor gebied A en B (zie afbeelding 5).

Gebied A en B grenzen direct aan het leefgebied van bever. In deze gebieden dienen daarom extra maatregelen genomen te worden om verstoring van bever te voorkomen:

- werkzaamheden mogen niet tegelijk in gebied A én gebied B plaatsvinden;
- binnen gebied A en B mogen enkel werkzaamheden plaatsvinden die strikt noodzakelijk zijn:
 - Er mogen geen stationair draaiende motoren aanwezig zijn, indien dit niet noodzakelijk is;
 - Leidingen mogen in deze gebieden alleen ingeladen worden in vrachtwagens indien dit noodzakelijk is. Als inladen van onderdelen ook buiten gebied A en B plaats kan vinden, dient dit elders te gebeuren.

Afbeelding 5. Ligging werkgebied A(paars) en B(rood) waar werkzaamheden niet gelijktijdig uitgevoerd mogen worden. In geel de locatie waar rijplaten geplaatst dienen te worden. (Aveco de Bondt, 2020).

4.6 Niet werken in struiken/bosrijke delen

In de struikachtige en bosrijke delen direct buiten het werkterrein (blauwe delen afbeelding 5) kunnen zich verblijfplaatsen van kleine marterachtigen en/of egel bevinden. Deze bosschage en het aanwezige struweel mogen niet worden aangetast door de werkzaamheden.

Bijlage 1 Bronnen

Alberts, A. & M. Van der Sluis (2016). Natuurtoets RGS terrein Zwolle. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 15-295. Ecogroen bv Zwolle.

BIJ12, juli 2017. Kennisdocument Bever, versie 1.0.

Boonstra, 2020. Memo Zwolle spoort - onderzoek te verwachten effecten op natuur bij verwijderen afvoerleiding. Aveco de Bondt, Amersfoort.

Heinen, M., 2016. Oplegnotitie Wet natuurbescherming RGS-terrein, Zwolle. Kenmerk 16415B. Ecogroen bv Zwolle.